

Veilig werken & doen veilig werken

constructiv

Inhoud

- Wettelijke aspecten dhr. Tom Vermeersch, R.D. TWW Oost-Vlaanderen:
  - Veiligheids- en gezondheidsplan (veiligheidscoördinatie)
  - Contract hoofdaannemer/onderaannemer/nevenaannemers, ...
  - ....
- Praktische aandachtspunten op de werf
- Veiligheidsgedrag
- Opleidingen
- Bij wie kan men terecht?

1. Praktische aandachtspunten op de werf

1. Praktische aandachtspunten op de werf

- A. Inrichting van de werf: ingebruikname openbare weg (vergunning, signalisatieplan), werfinrichting, elektrische leidingen & installaties, afbakening, sociale voorzieningen, door- en toegangen, orde & netheid, opslag, gevaarlijke & schadelijke producten, milieu, inplanting & opstelling hijs- en hefwerktuigen, arbeidsmiddelen, EHBO, ...
- B. Collectieve beschermingsmaatregelen (CBM)
- C. Persoonlijke beschermingsmaatregelen (PBM)
- D. Communicatie

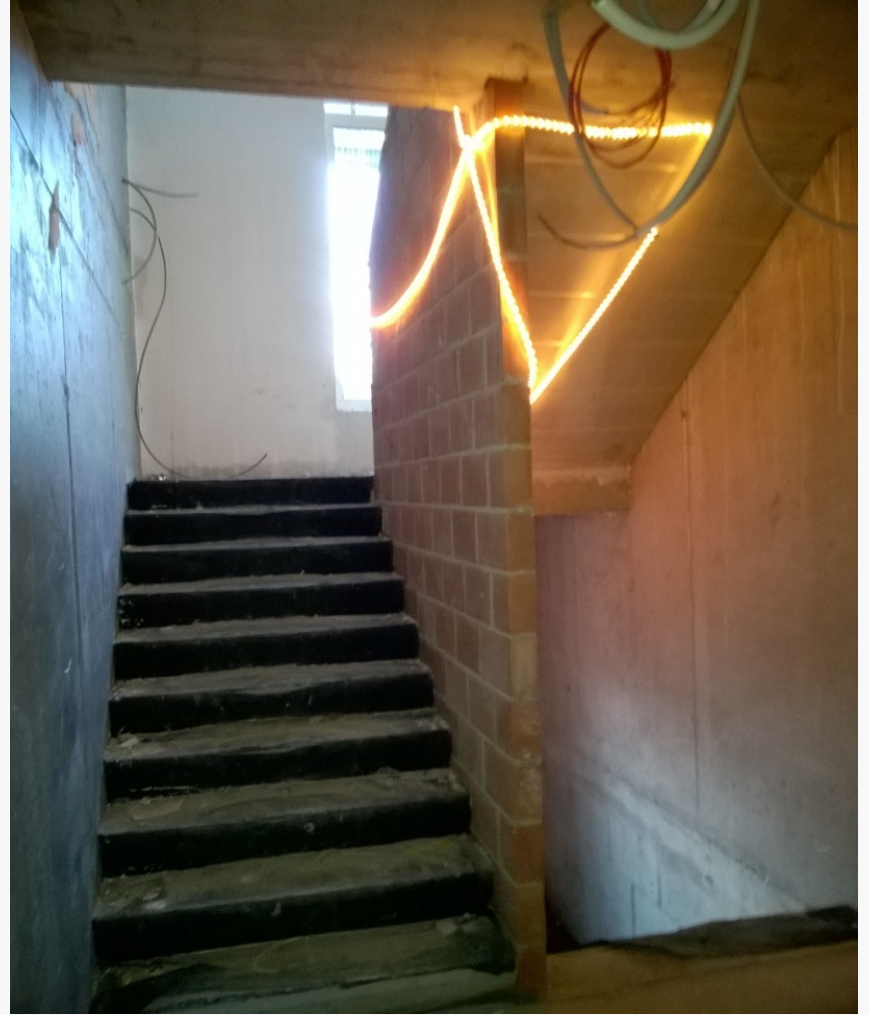

- Bevoegde instanties

- Vervuilde grond => conform verklaard TV
  - Grondbank of grondwijzer
  - Eventueel goedgekeurd saneringsproject(ovam)
- Stedenbouwkundig attest (risicoground?)
- Nutsleidingen, KLIP, KLIM
  - **K**abels en **L**eidings **I**nformatie **P**ortaal
  - Federaal **K**abels en **L**eidings **I**nformatie **M**eldpunt
- Bestaande plannen

Nutsleidingen

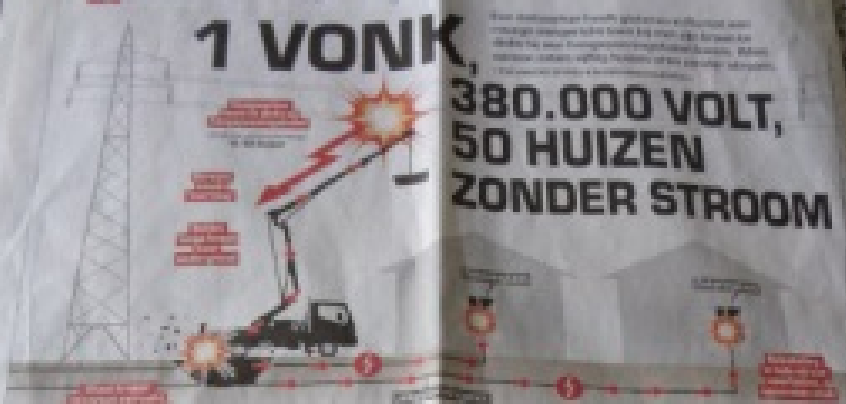
- - Het aanvragen en verkrijgen van de nodige vergunningen;
- - Het aanvragen en uitvoeren van tijdelijke of definitieve aansluitingen van elektriciteit, gas, water, rioleringen, telefoon, internet, ...;
- - Het aanvragen van tijdelijke uitdienststellingen (hoogspanningslijn, laagspanningslijn, nutsleidingen, ...;
- ...

1 VONK, 380.000 VOLT, 50 HUIZEN ZONDER STROOM

De Nederlandse Veiligheidsraad heeft een waarschuwing uitgevaardigd voor een mogelijk ernstig ongeval. Volgens de organisatie zou een hoogspanningslijn in de omgeving van een woonwijk in de provincie Noord-Brabant op een gegeven moment zonder stroom kunnen komen te staan. Dit zou tot ernstige problemen kunnen leiden voor de inwoners van de wijk.

De Veiligheidsraad heeft een waarschuwing uitgevaardigd voor een mogelijk ernstig ongeval. Volgens de organisatie zou een hoogspanningslijn in de omgeving van een woonwijk in de provincie Noord-Brabant op een gegeven moment zonder stroom kunnen te staan. Dit zou tot ernstige problemen kunnen leiden voor de inwoners van de wijk.

De Veiligheidsraad heeft een waarschuwing uitgevaardigd voor een mogelijk ernstig ongeval. Volgens de organisatie zou een hoogspanningslijn in de omgeving van een woonwijk in de provincie Noord-Brabant op een gegeven moment zonder stroom kunnen te staan. Dit zou tot ernstige problemen kunnen leiden voor de inwoners van de wijk.

De Veiligheidsraad heeft een waarschuwing uitgevaardigd voor een mogelijk ernstig ongeval. Volgens de organisatie zou een hoogspanningslijn in de omgeving van een woonwijk in de provincie Noord-Brabant op een gegeven moment zonder stroom kunnen te staan. Dit zou tot ernstige problemen kunnen leiden voor de inwoners van de wijk.

De Veiligheidsraad heeft een waarschuwing uitgevaardigd voor een mogelijk ernstig ongeval. Volgens de organisatie zou een hoogspanningslijn in de omgeving van een woonwijk in de provincie Noord-Brabant op een gegeven moment zonder stroom kunnen te staan. Dit zou tot ernstige problemen kunnen leiden voor de inwoners van de wijk.

Stoepcamben springen uit de muur, tr's en strijkijzers ontploffen en woonkamers flinken vol rook

Reisweekend verwacht richting zuiden en noorden

VERDACHT OVERLIJDEN IN NINOVE

Dementierende overlijdt na val uit

deijf

VIK,

Een dakwerker heeft gisteren in Rumst een ravage aangericht toen hij met zijn kraan te dicht bij een hoogspanningskabel kwam. Alles samen zaten vijftig huizen uren zonder stroom.

• TIM VAN DER ZEYPEN & BJORN MAECKELBERGH •

380.000 VOLT, 50 HUIZEN ZONDER STROOM

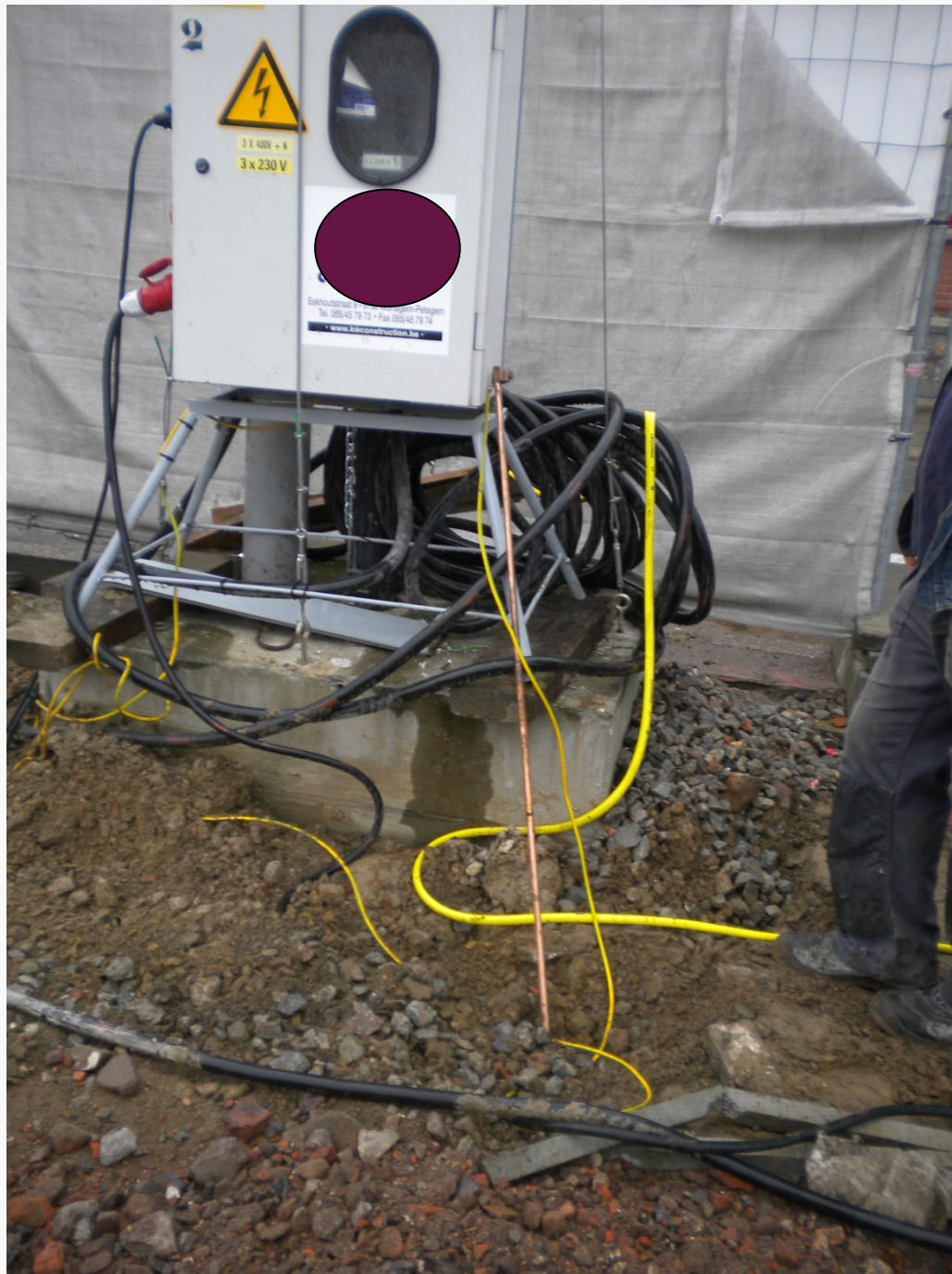

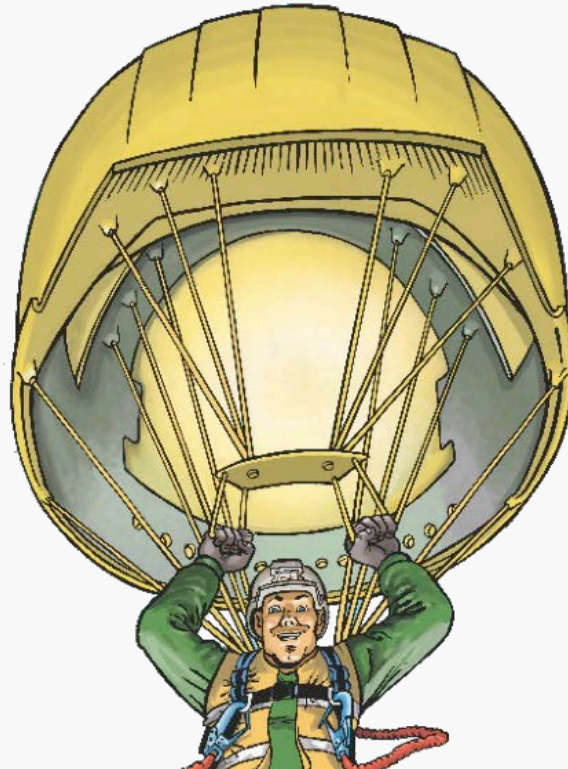

B. Collectieve beschermingsmiddelen (CBM)

VEILIG WERKEN OP HOOGTE

VAL NIET UIT DE LUCHT

1 op 2

**Dodelijke arbeidsongevallen in de bouw
door van vallen van hoogte van personen
of voorwerpen**

1 op 3

**Ernstige arbeidsongevallen in de bouw door
van vallen van hoogte van personen
of voorwerpen**

CBM

- In bijna alle gevallen blijkt uit een risicoanalyse dat het plaatsen van een **steiger** als de meest doeltreffende collectieve veiligheidsmaatregel kan beschouwd worden om het vallen van personen, materieel & materialen te voorkomen bij werken op hoogte.

Goede keuze van de CBM

- Kan optimaal geplaatst worden
- Voldoet aan de uit te voeren werken
- Kan behouden blijven voor alle werken
- Niet ieder voor zich, afspraken in verband met het gebruik, onderhoud, controle van de CBM,..
- .....

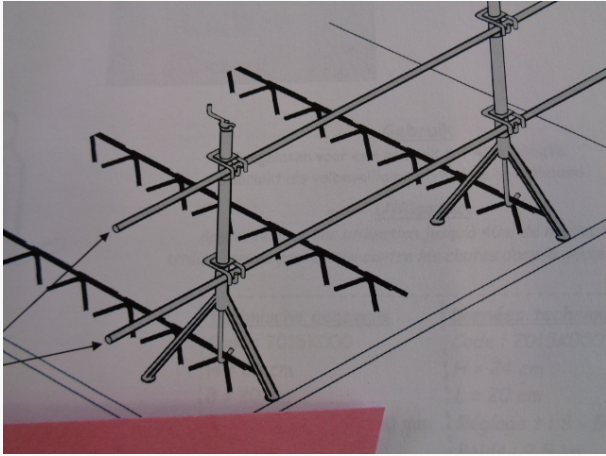

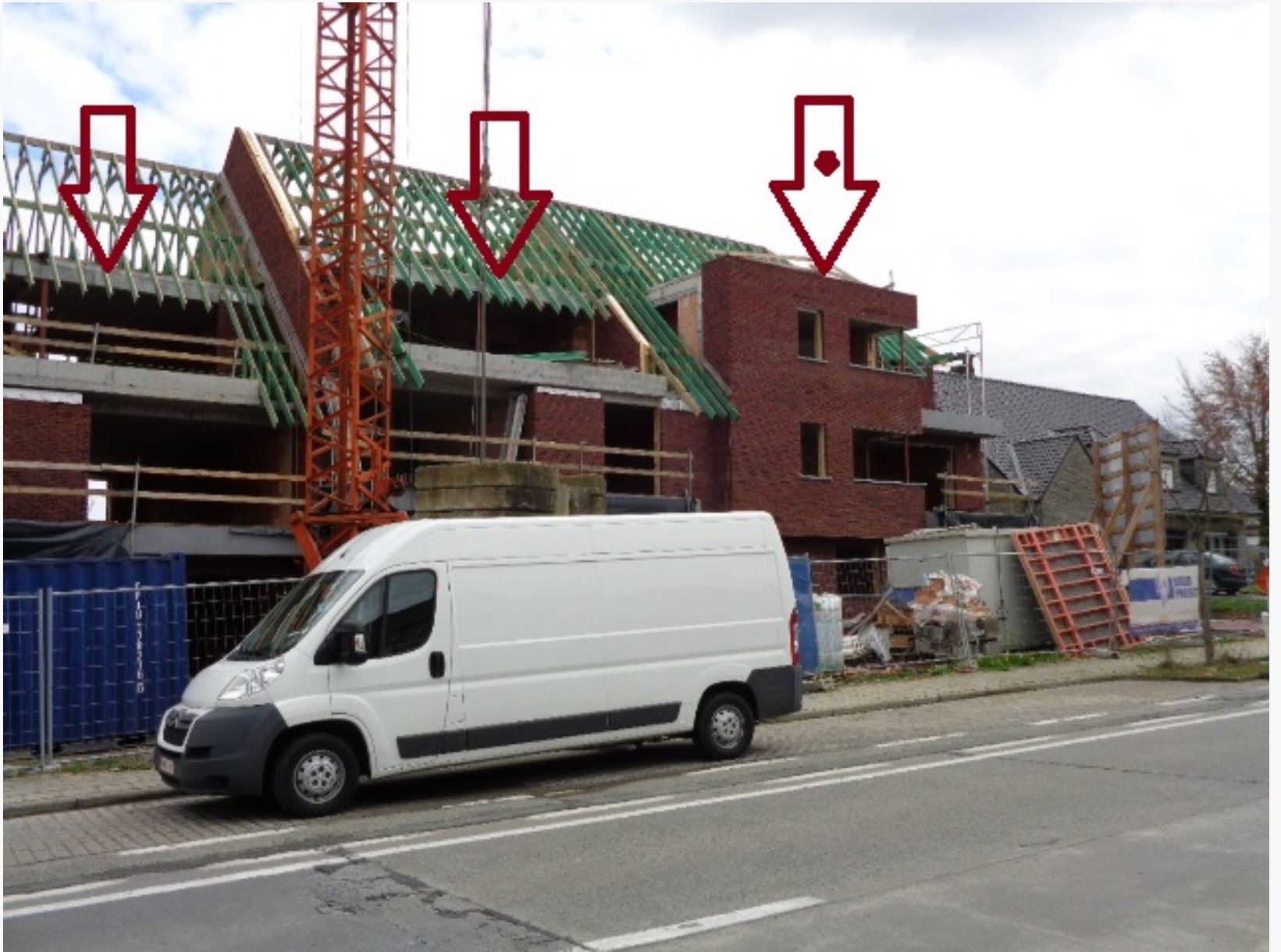

Problemen tijdens gebruik CBM

- Worden weggenomen of gewijzigd
- Geen controle (KB 30/08/2013)
- Geen bevoegd persoon aangesteld (plaatsing, onderhoud, controle op de bouwplaats, ...)
- Geen instructies / geen opleiding door de gebruikers van de steigers (onderaannemer, nevenaannemer, ...)
- Geen afspraken.

Collectieve beschermingsmiddelen (CBM)

- De aannemers werken samen bij de uitvoering van de maatregelen inzake de veiligheid en het welzijn van de werknemers.
- Hiertoe dient de geplaatste collectieve beveiligingen in stand te worden gehouden.
- De aannemer stelt onmiddellijk de andere aannemers, opdrachtgever en veiligheidscoördinator verwezenlijking op de hoogte van elke werksituatie waarvan zij kunnen vermoeden dat ze een ernstig en onmiddellijk gevaar voor de veiligheid met zich meebrengt, evenals elk gebrek vastgesteld in de collectieve beschermingssystemen.

Collectieve beschermingsmiddelen (CBM)

- De afspraken over de plaatsing, gebruik, onderhoud en controle van de CBM worden schriftelijk vastgelegd tussen de verschillende aannemers werkzaam op de bouwplaats en moeten gerespecteerd worden.
- Bij het niet naleven van de gemaakte afspraken onmiddellijk de betrokkenen in gebreke stellen.
- De hoofdaannemer moet nagaan of de (onder)aannemers de afspraken/verplichtingen naleven.

Collectieve beschermingsmiddelen (CBM)

- Indien deze in gebreke blijven, kan hij na schriftelijke verwittiging zelf de nodige maatregelen treffen en de kosten verhalen op de partij die in gebreke is gebleven, mits er een schriftelijke overeenkomst is opgemaakt tussen aannemer en (onder)aannemer.
- Elke aannemer die een beroep doet op een (onder)aannemer, moet deze vooraf evalueren inzake risicopreventie en in het contract met de (onder)aannemer de vereiste clausules over veiligheid opnemen.

Ladders

- Ladders dienen in de eerste plaats om een hoogte te overbruggen
- Op bouwplaatsen worden ladders gebruikt en vaak misbruikt
- Het gebruik van ladders als werkpost is enkel toegelaten wanneer er geen ander veiliger arbeidsmiddel (steiger, rolsteiger, rolsteigerplatform, hoogwerker, schaarlift, ...) kan gebruikt worden of verantwoord is en gelet op het geringe risico, de korte gebruiksduur en hetzij de bestaande kenmerken van de arbeidsplaats die onveranderbaar zijn

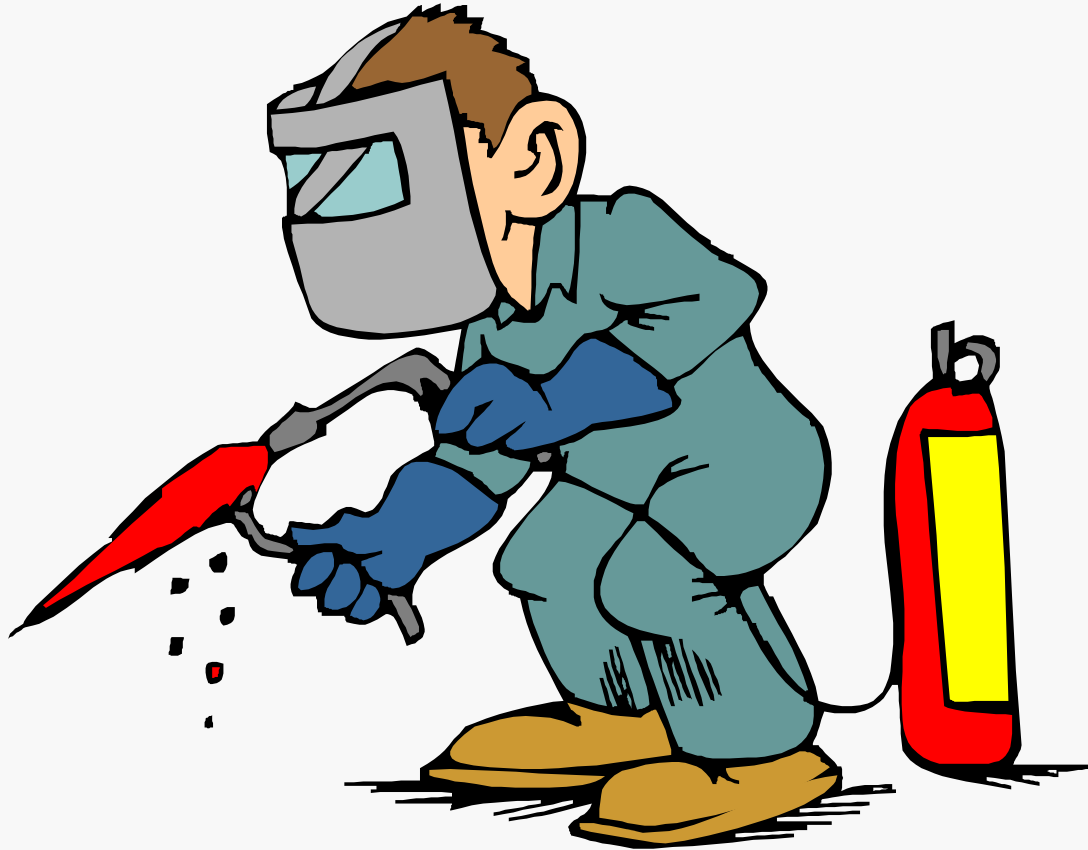
Hoe het niet moet

C. Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)

PBM = laatste redmiddel

1. Risico uitschakelen
2. Collectieve beschermingsmiddelen
3. **Persoonlijke beschermingsmiddelen**

PBM

- Oog- en gelaatsbescherming
- Gehoorbescherming
- Ademhalingsbescherming
- Hoofdbescherming
- Hand- en armbescherming
- Voet- en beenbescherming
- Lichaamsbescherming
- Werkkledij
- Valbescherming
- ...

PBM

- Elke werknemer dient aangepaste en individuele bescherming te dragen in functie van de uit te voeren taak/werkpost en de daaraan verbonden risico's.
- PBM's moeten:
  - Geschikt zijn voor de te voorkomen risico's, zonder zelf een vergroot risico in te houden;
  - Beantwoorden aan de heersende omstandigheden op de arbeidsplaats;
  - Afgestemd zijn op de vereisten met betrekking tot de ergonomie, het comfort en de gezondheid van de werknemer;
  - Na de nodige afstelling geschikt zijn voor de drager.

PBM

- Gebruiksvoorwaarden en duur van het gebruik van PBM's bepalen in functie van:
  - De ernst van de risico's;
  - De frequentie van de blootstelling aan het risico;
  - De kenmerken van de werkposten;
  - De doeltreffendheid van het PBM.

D. Communicatie

- Schriftelijk: instructies overmaken via preventiefiches, toolboxen, infosessie, ...
- Gebruik van foto's
- Tools Constructiv : Contracteranto, Prevention Through Pictures
- Mondelinge tussenkomsten op de werf in functie van de werkomstandigheden en de bijhorende risico's
- Anderstaligen: aanwezigheid van een persoon die één van de landstalen beheerst

2. Veiligheidsgedrag

Veiligheidsgedrag

- Onveilig gedrag is een belangrijke oorzaak van ongevallen.
- Onveilig gedrag uit zich door:
  - Het niet naleven van de veiligheidsinstructies
  - Het negeren van signalen die aangeven dat er gevaar dreigt
  - Het niet dragen van PBM
  - Het niet plaatsen van CBM
  - De keuze van de minst moeilijke weg of het uitschakelen van beveiligingen
  - ..

Veiligheidsgedrag

- Veilig werken is onmogelijk zonder steun van de werkgever en de hiërarchische lijn.
- Veilig werken kan niet zonder de volle medewerking van alle werknemers en dit op alle niveaus van de onderneming.

Veiligheidsgedrag

- **10 basis veiligheidsregels (onder)aannemer**
  - **Waak over eigen veiligheid en deze van anderen.**
  - Wees **permanent aandachtig** – veiligheid eist bewust handelen.
  - Werk volgens **de instructies en regels** van goed vakmanschap.
  - **Overleg** vooraf, voorzie en **spoor risico's op**.
  - **Vraag** bij onzekerheid of onduidelijkheid **uitleg**.

Veiligheidsgedrag

- Gebruik de **veiligheidsuitrusting** altijd correct.
- Neem bij **vaststelling** van een risico eerst **maatregelen**.
- **Denk** aan de gevolgen van uw **handelingen** voor anderen.
- **Onderhoud, orde en netheid**.
- **Signaleer** elk ongeval, incident, onveilige toestand en defect.

Waken over veilig gedrag

- **Hoe?**

- **Werkplekinspecties** houden die gericht zijn op de algemene veiligheidssituaties of specifieke aspecten:
  - De toestand van de collectieve beschermingsmiddelen.
  - Het dragen van de persoonlijke beschermingsmiddelen.
  - De handelingen van de werknemers.
  - Het veilig gebruik van arbeidsmiddelen.
  - Het respecteren van orde en netheid.
  - De toepassing van de veiligheidsprocedures.
  - Mensen aanspreken op onveilig gedrag.
  - ...

Waken over veilig gedrag

- Een werkplekinspectie is een belangrijk instrument om het veilig werken te bevorderen:
  - Men kan niet op alle plaatsen tegelijk zijn en het is niet eenvoudig om te weten waar er zich problemen met de veiligheid voordoen.
  - Wie neemt het niet zo nauw met de veiligheidsregels?
  - Waar bevinden zich de gevaarlijke situaties?
- Dergelijke inspectie geven een beter beeld van de veiligheidssituatie

Waken over veilig gedrag

- Trek voldoende tijd uit voor de inspectie om een goed beeld te krijgen de risico's die aanwezig zijn
- Herhaal de rondgang regelmatig, een werkplekinspectie is niet éénmalig
- Observeer niet alleen, luister ook naar de persoon die je volgt, stel vragen, geef adviezen en maak afspraken
- Hou rekening met en geef aandacht aan incidenten en ongevallen die hebben plaatsgevonden.
- Leg uit wat de bedoeling is.
- Geef feedback aan de betrokkene(n), zowel over de positieve als over de negatieve aspecten.
- Leg uit wat beter kan.

3. Opleidingen

Opleidingen

- EHBO-opleidingen
- Opleidingen rolsteiger, steiger
- Opleidingen asbest
- Machinale beroepen:
  - snelopbouwkraan,
  - heftruck,
  - chauffeurs, ...
- Bouwvaktechnische opleidingen:
  - installateurs HVAC,
  - vloerder, stukadoor,
  - schrijnwerk, schilder, wegenis, ...

NAJAAR 2017

TIJD VOOR EEN OPLEIDING!

EEN OVERZICHT VAN DE POPULAIERSTE OPLEIDINGEN IN DE BOUW

OPLEIDINGSAANBOD BOUW
OOST-VLAANDEREN
september 2017 - december 2017

RAADPLEEG HET MEEST RECENTE AANBOD
www.constructiv.be

4. Bij wie kan een (onder)aannemer terecht?

4. Bij wie kan een (onder)aannemer terecht?

- Constructiv
- Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk
- Externe Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk (EDPB)
- Veiligheidscoördinator
- Architect
- ....

- **Bouwvakkers zijn bijna altijd het enige slachtoffer van een arbeidsongeval, maar nooit de enige oorzaak!!**
- **Hoog tijd om samen te werken met zijn allen voor minder arbeidsongevallen!!**

DANK VOOR UW AANDACHT

Veerle De Saedeleer
Danny Van Overmeire
www.constructiv.be